

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

WU

Een toneelspel in zeven taferelen

door

Mark Broeckaert

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2014
Nr.3231

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIER tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier 'Aanvraag tot opvoering'. Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen. Het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) aan Toneelfonds J. Janssens worden bezorgd of digitaal worden ingediend via www.toneelfonds.be → opvoering.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt men dan van Toneelfonds J. Janssens de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

Iedereen die een 'Aanvraag tot opvoering' indient wordt verondersteld de 'algemene voorwaarden aanvraag opvoering' (zoals ze vermeld staan op onze website) te kennen en te aanvaarden.

(Indien u geen toegang tot internet hebt, gelieve ons dit te melden. Dan sturen wij u graag per post een exemplaar van deze algemene voorwaarden.)

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A1

BELANGRIJKE OPMERKING!

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *WU* op te voeren moet de naam van auteur *MARK BROECKAERT* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2014/0220/026
ISBN 978-90-385-13065

© 2014 Toneelfonds J. Janssens/Mark Broeckert
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

(2 dames – 2 heren)

CECILE : Kranige dame van 75 tot 80 jaar, rad van tong, een beetje verzuurd vooral omdat ze zich niet kan verzoenen met haar verblijf in het rusthuis.

MIA : Dochter van Cecile, ongeveer 45-50 jaar. Zakenvrouw met amoureuze avontuurtjes waar Cecile niet mee kan lachen. Ze probeert ondanks haar drukke bezigheden toch nog iets voor haar moeder te betekenen.

FONS : Bewoner van het rusthuis, tussen 75 en 80 jaar. Zachtmoedige man die steeds probeert het positieve te zien.

LOUIS : Bewoner van het rusthuis, eveneens tussen 75 en 80 jaar. Minder belezen en erudiet dan Fons. Maakt graag een grapje.

DECOR

Het stuk speelt in een park met twee zitbanken. Er is ook een bushalte.

KORTE INHOUD

Wat doet ouder worden met een mens? De onzekerheid, de angst, de verwarring, hoe afscheid nemen, de fysieke achteruitgang en aftakeling. En toch proberen vertrouwen te hebben in de toekomst en trachten iets te maken van de jaren die nog voor je liggen.

Doorheen de gesprekken proberen we hier een beeld van te krijgen.

STIJL EN SFEER

De dialogen verlopen vaak traag met veel korte stiltes. Lange replieken zijn zeldzaam. Intonatie en lichaamstaal vertellen meer dan enkel wat gezegd wordt.

Belichting en muzikale omlijsting zijn belangrijke medespelers. Muziek tussen de taferelen is bij voorkeur klassieke (piano)muziek. Bij sommige taferelen kan ook tijdens het spel zacht pianomuziek hoorbaar zijn.

De tekst is in het algemeen Nederlands geschreven maar we kunnen ons inbeelden dat een soort gekuist dialect wordt gesproken.

Keizerin Wu (625-705) : enige Chinese keizerin die na de dood van haar echtgenoot haar zoon vermoordde om zelf op de troon te gaan zitten.

EERSTE DEEL

Tafereel 1

(Louis en Fons aan de bushalte, Mia en Cecile op een bank in het park)

LOUIS : De bus is weeral te laat.

FONS : Ja, de bus is weeral te laat.

LOUIS : Zoals gewoonlijk.

FONS : Wat je zegt. Zoals gewoonlijk.

(korte stilte)

De winter is vroeg begonnen dit jaar.

LOUIS : Ja, de winter is vroeg begonnen dit jaar.

FONS : Volgens mij is er iets met de opwarming van de aarde.

LOUIS : *(sceptisch)* O ja?

FONS : Ja.

(korte stilte)

LOUIS : De bus is er.

FONS : *(kijkt even in de verte)* 't Is de verkeerde.

LOUIS : O ja?

FONS : Ja.

LOUIS : Mijn ogen zijn ook niet meer wat ze geweest zijn.

FONS : Dat is de leeftijd jongen.

(korte stilte)

Staar? *(als een vraag die tegelijk een bevestiging is)*

LOUIS : Zoiets ja.

FONS : Staar gedomme.

LOUIS : Ja, staar...

FONS : Ze kunnen daar iets aan doen.

LOUIS : Van mijn lijf blijven ze af.

FONS : Doe nu niet onnozel.

LOUIS : Ik doe niet onnozel.

FONS : Kleinzerige!

LOUIS : Niks van. Je gaat binnen voor een gebroken been en je komt buiten met één arm minder.

FONS : Je overdrijft.

LOUIS : Ik overdrijf niet.

FONS : (*meer nadruk*) Je overdrijft.

LOUIS : Ik overdrijf niet, maar jij wilt het altijd beter weten.

FONS : Ze kunnen al veel tegenwoordig. De wetenschap staat niet stil.

LOUIS : De wetenschap, de wetenschap! Wat heeft dat er nu mee te maken?

FONS : Je bent in een slechte bui Louis.

LOUIS : Dat is niet waar.

FONS : Dat is wel waar.

LOUIS : Nietwaar maar gij moet geen onnozele dingetjes vertellen.

FONS : Allee, zal ik hier weer de onnozelaar zijn.

LOUIS : IK in ieder geval niet.

(korte stilte)

Is dat ons bus?

FONS : (*tuurt*) Ik weet niet...

LOUIS : Kun jij die huisnummers hierover lezen?

FONS : Nee...

LOUIS : Dan heb jij het ook.

FONS : Denk je ?

LOUIS : Ik ben er zeker van.

FONS : Bedankt.

LOUIS : (*ironisch*) Ze kunnen daar iets aan doen hé...

FONS : Dat is onze bus niet!

LOUIS : Nee, 't is een ander nummer!

FONS : Goed dat ik het gezien heb.

LOUIS : Ja. 't Zal dan nog wel meevallen met die staar.

FONS : (*aarzelend*) Ja...

LOUIS : Je ziet dat je niet altijd moet overdrijven.

(*korte stilte*)

FONS : Het begint nu echt wel fris te worden.

LOUIS : Ja.

FONS : Dat is met die regen.

LOUIS : Ja.

FONS : Het is toch wel raar: door de opwarming van de aarde begint het hier bij ons kouder te worden.

LOUIS : (*beetje cynisch*) Ja, dat is raar. Daar zal wel een uitleg voor zijn zeker, (*dubbelzinnig*) de wetenschap!

FONS : (*overtuigd*) Ja! Dat komt omdat door de opwarming het poolijs smelt en daardoor komt er meer zoet en koud water in de oceaan.

LOUIS : Ha ja, en dan?

FONS : Dan... snap ik 't ook niet meer...

LOUIS : Je kan daar toch niks aan doen, of je dat nu snapt of niet.

FONS : Dat is waar.

(*korte stilte*)

LOUIS : Er zal toch nog wel een bus komen zeker?

FONS : Normaal wel.

LOUIS : De uurregeling is toch niet veranderd?

FONS : Niet dat ik weet.

LOUIS : Het zou mij niet verwonderen.

FONS : 't Zou kunnen.

LOUIS : In plaats van alles te laten zoals het is.

FONS : Kijk dan eens.

LOUIS : Ja. *(draait zich in en leest, dan terug bij Fons)*

FONS : En?

LOUIS : Je gaat het niet geloven!

FONS : De uurregeling is veranderd?

LOUIS : Nee, de halte!

FONS : Wat?

LOUIS : Ze hebben de halte verplaatst. Hier, lees maar: 'halte verplaatst naar Sterstraat'.

FONS : Sterstraat? Dat is om de hoek.

LOUIS : Verdorie! Staan wij hier een half uur voor piet snot.

FONS : En niemand die iets zegt.

LOUIS : Er was ook niemand hé Fons.

FONS : Maar er had iemand kunnen komen.

LOUIS : Dat is waar.

FONS : En die had ons kunnen verwittigen.

LOUIS : Ja, kom...

(beiden af; korte stilte; lichtwissel)

Tafereel 2

(Mia en Cecile op een bank in het park)

MIA : Ben je 't nu al wat gewoon in het home?

CECILE : Neen.

MIA : Daar was ik al een beetje bang voor.

CECILE : Waarom vraag je 't dan?

MIA : Ik maak me zorgen over jou.

CECILE : Ik kan nog heel goed mijn plan trekken.

MIA : Maar je kan niet meer gaan zonder stok.

CECILE : O, en ben ik daarom ‘een stokoud vrouwke’ ?

MIA : En die gaan allemaal vroeg of laat naar een home.

CECILE : Je zegt het: vroeg of laat.

MIA : Er was nu plaats. Je weet dat er wachtlijsten zijn.

CECILE : Ik heb tijd van wachten.

(korte stilte)

MIA : Het eten is toch goed?

CECILE : Jij moet het niet eten.

MIA : Is het niet lekker? Het is toch lekker!

CECILE : Het is te veel.

MIA : Je moet toch maar eten wat je op kunt.

CECILE : Ze zeggen dat ik mijn bord moet leeg eten.

MIA : Maar neen, dat zal je verkeerd begrepen hebben.

CECILE : Dat zeg jij, mijn oren zijn nog goed.

MIA : Ik zal wel eens met de verpleegster spreken.

CECILE : Neen.

MIA : Hoezo neen?

CECILE : Als je iets tegen de verpleegster zegt, geeft ze mij nadien een standje.

MIA : Wat zegt ze dan?

CECILE : Dan zegt ze dat ik niet altijd moet klagen.

MIA : *(dubbelzinnig)* Te veel is nooit goed hé make.

CECILE : En als straf trekt ze dan de stekker van de tv uit.

MIA : *(met een lachje)* De stekker uit het stopcontact...

CECILE : Of van de telefoon.

MIA : Je overdrijft.

CECILE : Ik overdrijf niet.

MIA : Je overdrijft, gewoon omdat je...

CECILE : Ja, zeg het maar.

MIA : Omdat je aandacht wil trekken.

CECILE : (*heel sceptisch*) Denk jij dat?

MIA : Maar natuurlijk en geef maar toe: diep in je binnenste...

CECILE : Wat weet jij nu van mijn binnenste? Jij bent alleen maar met het buitenste bezig.

(*korte stilte*)

MIA : Het home is toch de beste oplossing.

CECILE : Dat zeg jij.

MIA : De minst slechte...

CECILE : Kom jij daar dan wonen.

MIA : (*haalt schouders op*) Je bent onredelijk ma.

CECILE : 'Je bent onredelijk ma', dat is ook 't eerste en 't laatste.

MIA : 't Is al goed, ben ik hier de onredelijke dan?

CECILE : IK in ieder geval niet!

(*korte stilte*)

Er zit regen in de lucht.

MIA : Ze hebben het voorspeld dat het zou gaan regenen.

CECILE : 't Wordt tijd, de natuur heeft vocht nodig.

MIA : Dat is waar... Jij drinkt toch genoeg?

CECILE : Als ik eraan denk.

MIA : Je moet veel drinken. Oudere mensen vergeten dat wel eens.

CECILE : (*schamper*) Oudere mensen...

MIA : En je neemt je pilletjes toch?

CECILE : Natuurlijk. Allemaal. Tegen dat ik ze op heb, heb ik al geen honger meer.

(*Mia zucht 'gelaten', korte stilte*)

MIA : Zullen we maar terug naar huis gaan?

CECILE : Moet je weg?

MIA : Ja make, ik heb nog een en ander te doen.

CECILE : Zoals gewoonlijk.

MIA : Ja ma, zoals gewoonlijk. Ik ben een zakenvrouw...

CECILE : Je had je zaken beter gelaten voor wat ze waren en je met je huwelijk beziggehouden.

MIA : Gaan we daar nu weer over beginnen.

CECILE : Dan was José er niet van door gegaan.

(korte stilte)

Je hebt mijn kleinkinderen afgepakt.

MIA : Wij hebben geen kinderen.

CECILE : Je had er kunnen hebben als jullie samen waren gebleven.

MIA : Ik heb hier nu echt geen zin in ma.

CECILE : En dan hadden mijn kleinkinderen op bezoek kunnen komen.

MIA : *(berustend)* Ja ma.

CECILE : *(dubbelzinnig)* En mijn boodschappen doen en wat kuisen en koken en een beetje afwassen.

MIA : *(berustend)* Ja ma.

CECILE : *(scherp)* En dan was ik niet naar dat home moeten gaan.

MIA : Het is nu zo.

CECILE : Dat is gemakkelijk: 'het is nu zo'. Jij loopt weg van de waarheid.

MIA : De waarheid is dat José een ander had.

CECILE : Omdat hij thuis niet aan zijn trekken kwam.

MIA : Dat is niet waar ma.

CECILE : Omdat jij nooit thuis was.

MIA : Je weet waarom.

CECILE : Omdat je winkel belangrijker was dan je huwelijk.

MIA : Je overdrijft ma!

CECILE : Ja, zo gaat het altijd: als ik de waarheid zeg overdrijf ik.

(korte stilte)

Heb je hem nog gezien?

MIA : Wie?

CECILE : José tiens, wie anders?

MIA : *(na korte stilte)* Nee.

CECILE : Jammer.

MIA : Ja ma, ik had het mij vroeger ook allemaal anders voorgesteld.

CECILE : Ja?

MIA : Natuurlijk, wat had je gedacht.

CECILE : Ik weet niet wat ik moet denken. Of måg denken.

MIA : Het was voor mij ook niet gemakkelijk.

CECILE : Is hij nog altijd met die ... die... hoe heet ze nu weer?

MIA : Ria.

CECILE : Ria ja.

MIA : Ik denk het... ik weet het niet...

CECILE : Jammer. In mijn tijd...

MIA : Het leven is nu heel anders dan vroeger ma.

CECILE : Het leven misschien wel, maar de mensen toch niet.

MIA : De mensen ook, het zijn andere tijden nu.

CECILE : Maar daarom niet beter.

MIA : Dat moet ieder voor zich uitmaken.

CECILE : Je moet tijd maken om elkaar graag te zien.

MIA : Dat is waar, maar je moet ook met twee zijn...

CECILE : Natuurlijk... *(dubbelzinnig)* als je alleen jezelf graag ziet...

MIA : En als het misloopt... dan ben je ook met twee...

CECILE : José papte aan met die Ria omdat jij...

MIA : Jij wilt per se de schuld in mijn schoenen schuiven hé ma!

CECILE : Maar zo is het toch?

MIA : Zo is het niet, maar dat wil jij niet zien. Jij koos altijd al de zijde van José.

CECILE : Waar haal je dat nu weer?

MIA : Denk maar eens aan die keer dat José dat huis in de Wilgenstraat wilde kopen.

CECILE : Dat huis was betaalbaar.

MIA : Dat huis was te klein. Het was niet bewoonbaar zoals het was en verbouwen kost ook geld.

CECILE : Als je wilt kun je veel zelf doen.

MIA : Onze pa had daar geen verstand van en José ook niet.

CECILE : Jij wel?

MIA : Ik wil maar zeggen: omdat jij altijd partij trok voor José zijn wij uit elkaar gegroeid.

CECILE : Straks ga je nog zeggen dat het mijn schuld is dat jullie uit elkaar zijn.

MIA : Nee, dat was José zijn schuld en die van Ria. Als zij niet...

CECILE : Jij hebt José verwaarloosd en daardoor zag die Ria haar selder groeien.

MIA : Wat zeg jij nu?

CECILE : Je hebt mij wel verstaan!

MIA : Er is weer geen zalf aan te strijken! Kom we zijn weg.

(Mia staat recht, dan ook Cecile)

CECILE : De bushalte is langs daar.

MIA : Neen, ze hebben de halte verlegd.

CECILE : Verlegd, waar is dat nu goed voor?

MIA : De Kruisstraat is een enkele richting straat geworden.

CECILE : Dat is ook typisch. Alles wordt éénrichtingsverkeer. En sinds wanneer is dat?

MIA : Nog maar pas.

CECILE : Goed dat jij dat weet, anders stonden we daar voor niets aan die halte.

MIA : Allee, ik heb nog eens iets goed gedaan.

CECILE : En niemand die iets zegt.

MIA : Er was ook niemand hé ma.

CECILE : Maar er had iemand kunnen komen.

MIA : *(met een zucht)* Ja...

CECILE : En die had ons kunnen verwittigen.

MIA : 't Is waar, je hebt gelijk...

(beiden af, lichtwissel)

Tafereel 3

(Louis en Fons, Mia en Cecile ieder koppel op een bank in het park)

LOUIS : Nu is 't mooi weer hé?

FONS : Zeg dat wel...

LOUIS : Als 't maar niet te warm wordt want daar kan ik niet tegen.

FONS : Is 't waar?

LOUIS : Dat pakt op mijn adem en dan krijg ik een droge keel.

FONS : Is 't waar?

LOUIS : En dan plakt mijn tong tegen mijn gehemelte.

FONS : Is 't waar?

LOUIS : Waarom zegt jij nu altijd 'is 't waar'? Geloof je mij niet? Denk jij dat ik hier
maar wat uit mijn nek lul?

FONS : Is 't waar?

LOUIS : Nu doe je 't weer!

(als Fons iets wil zeggen)

Durf niet hé...

(korte stilte, dan ziet Louis Cecile en Mia op een andere bank zitten)

Zeg, is dat niet die van 't home?

FONS : Op de bank daar?

LOUIS : Op de bank ja, waar anders?

FONS : *(kijkt)* Ja.

LOUIS : Ja, die met haar stok zit op 't derde.

FONS : Die met haar stok... en die andere?

LOUIS : Dat is haar dochter denk ik.

FONS : Die jongere?

LOUIS : Ja natuurlijk die jongere. Voor een geleerde mens kan jij soms wel rare vragen stellen hoor.

(korte stilte)

MIA : Wat heb je gegeten vanmiddag?

CECILE : Konijn met pruimen en kroketten.

MIA : Konijn met pruimen en kroketten?

CECILE : Dat zeg ik toch.

MIA : Met dit weer?

CECILE : Ja, dat heb ik ook gezegd.

MIA : Konijn met pruimen, dat is toch meer voor in de winter.

CECILE : Ja.

MIA : Allee zeg.

CECILE : Is dat alles dat je daarop kan zeggen?

MIA : En was 't lekker?

CECILE : Is dat belangrijk?

MIA : Voor mij wel.

(korte stilte)

CECILE : Ja 't was lekker.

MIA : Dat doet mij plezier.

CECILE : Als je 't lust.

(bedenklijke blik van Mia)

MIA : Ik heb gezien dat er allerlei wedstrijden gehouden worden in 't home.

CECILE : *(heel sceptisch)* O ja?

MIA : Je doet toch mee?

CECILE : (*na enige aarzeling*) Ja.

MIA : Allee, da's goed.

(*korte stilte*)

CECILE : (*cynisch*) Blaasvoetbal.

MIA : Wat?

CECILE : Blaasvoetbal. 't Was blaasvoetbal.

MIA : Blaasvoetbal?

CECILE : Dan moet je met een rietje proberen een balletje in de goal te blazen.

MIA : O... en was 't plezant?

CECILE : Ja 't was plezant.

MIA : Da's fijn.

CECILE : Als je graag blaasvoetbal speelt.

(*bedenkelijke blik van Mia, korte stilte*)

MIA : Ma...

CECILE : Ja?

MIA : (*aarzelend*) Ik... Ik heb José gisteren gezien.

CECILE : O José...

(*korte stilte*)

MIA : Wil je niet weten hoe het er mee was?

CECILE : Waarom zou ik dat willen weten?

MIA : Jij kwam toch altijd goed overeen met José...?

CECILE : 't Zou beter zijn geweest als jij wat beter met hem overeen kwam. Maar 't is goed, ik zal 't vragen: hoe was 't met José?

MIA : (*na korte aarzeling*) Goed.

CECILE : Allee, dat is dan goed hé.

(kort stilte)

MIA : Hij heeft zijn Ria laten staan.

CECILE : *(cynisch)* Waar?

MIA : Dat weet ik niet hé make.

CECILE : Heb je dat dan niet gevraagd?

MIA : Nee ma, dat heb ik niet gevraagd.

CECILE : Als je iets niet weet moet je 't vragen.

MIA : Ja ma.

CECILE : En?

MIA : Wat en?

CECILE : Hoe is 't met José?

MIA : Hij vroeg om nog eens af te spreken.

CECILE : En wat heb je gezegd?

MIA : Dat 't goed was.

(korte stilte)

CECILE : Zie je hem nog graag?

(korte stilte)

MIA : Ik weet het niet.

CECILE : Ik zou toch maar maken dat je het rap weet want anders...

MIA : Je hebt gelijk.

CECILE : Natuurlijk.

(korte stilte, dan kijkt Cecile Mia in de ogen)

Jij bent nog te jong om zoals ik levend begraven te worden.

MIA : Make, jij bent helemaal niet levend begraven.